

Cím: Dagadt gladiátorok

Forrás: Sulinet, <http://www.sulinet.hu/tart/fcikk/Kjbd/0/19151/1>

Szöveg típusa: magyarázó

Szöveg olvashatósága: nehéz

Kérdések nehézsége: könnyű, közepesen nehéz, nehéz

Javasolt felhasználás: 5–6. évfolyam.

Dagadt gladiátorok

Az idősebbeknek Kirk Douglas ugrik be a Spartacusból, a fiatalabbaknak Russel Crowe a Gladiátorból – egyikük sem nevezhető hájasnak; sokkal inkább hasonlítanak a testépítőkre, mint szumóbajnokokra. Pedig az igazi gladiátorok inkább hájpacnik voltak.

1. Bécsi kutatók szerint az ókori gladiátorok nem izompacsirták voltak, hanem olyan kövér emberek, akik azért növesztettek hatalmas zsírpárnákat, hogy védjék magukat a sérülésektől. A gladiátorok szerintük vegetáriánusok voltak, akik gabonafélékből és babból készült ételeket ettek, hogy minél „vastagabbak” legyenek.
2. A Bécsi Egyetem kutatói évek óta fáradoznak azon, hogy a gladiátorok csontjaiból következtessenek a harcosok életmódjára, étkezési szokásaira. A ma Törökországhoz tartozó Ephesosban, amely a római korban Kisázsia tartományi székhelye volt, tekintélyes számú ókori maradványt találtak. A kutatók megállapították, hogy a gladiátorok kiváló orvosi ellátásban részesültek: találtak olyan csonttöréseket például, amelyek olyannyira szépen gyógyultak be, hogy azokat csak digitális röntgenkészülékekkel sikerült felismerni.
3. A szakértők vegyi elemzésnek is alávetették a maradványokat. Ez alapján kiderült, hogy a római gladiátorok nem a mai bokszolókra vagy testépítőkre, hanem inkább a szumósokra emlékeztettek. A kutatások szerint a harcosok nem húst ettek, hanem vegetáriánusok voltak, vastag hájréteggel „felszerelve”. A hetven megvizsgált gladiátor csontjaiban igen magas volt a stroncium előfordulása, és igen alacsony a cinktartalom, ez pedig húsmentes étrendre utal. A magas stroncium-tartalom oka az, hogy a növények is fokozott mértékben szívják magukba azt.
4. Großschmidt szerint a gladiátorok igen egyhangú étrendhez tartották magukat: gabonaféléket, szemes terményeket fogyasztottak, és legfeljebb babbal egészítették ki táplálékukat. A vastag hájréteg, amellyel ez az étrend járt, minden bizonnyal jól jött az életre-halálra szóló küzdelmek során. Ez a zsírréteg bizonyos vágásoknál megfelelő védelmet nyújthatott. Erre azért is szükség volt, mert a gladiátorok felszerelése többnyire hiányos volt.

1. Karikázd be az igaz állítás betűjelét!

Az 1-es számmal jelölt bekezdés:

A: Kijelenti, hogy minden gladiátor más: akad kövér, akad sovány is.

B: Kritizálja a gladiátorfilmeket, mert ott mindenki túledzett.

C: Megállapítja, hogy a filmek gladiátorokról festett képe hamis.

D: Összefoglalja, hogy miről fog szólni a cikk: a nehéztatlétákról.

1-es kód: C

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: lényegkiemelés.

Nehézség: közepesen nehéz.

2. Hol találtak gladiátortemetőt a bécsi antropológusok?

1-es kód: Ephesosban

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés.

Nehézség: könnyű.

3. Hány gladiátor maradványait vizsgálták meg a kutatók?

1-es kód: például:

- Hetven
- 70

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: információ-visszakeresés.

Nehézség: könnyű.

4. IGAZ vagy HAMIS? Vizsgáld meg a mondatokat, és aláhúzással jelezd a véleményedet!

A bécsi kutatók munkája a gladiátorok étrendjének vizsgálata.	IGAZ/HAMIS
A hájréteg sok esetben megmenthette a gladiátorok életét.	IGAZ/HAMIS
A gladiátorok nem edzettek sokat, inkább csak ettek.	IGAZ/HAMIS
A testépítők csontjaiban magasabb a cinktartalom.	IGAZ/HAMIS

1-es kód: HAMIS, IGAZ, IGAZ, IGAZ

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: lényegkiemelés, következtetés.

Nehézség: közepesen nehéz.

5. Miért Ephesosban volt annyi gladiátormaradvány? Indokold meg válaszodat az olvasottak segítségével!

2-es kód: teljes válasz, például:

- Ez volt a székhely, biztos ezért volt itt a legtöbb gladiátor.

1-es kód: részleges válasz, például:

- Ez volt a tartomány székhelye.

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

- Itt sok görög élt.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: következtetés. A város szerepének és jelentőségének összekapcsolása. A részleges válasz szó szerinti információt tartalmaz.

Nehézség: közepesen nehéz.

6. Karikázd be az igaz állítás betűjelét!

Ha a gladiátor csontjaiban a stronciumtartalom alacsony, akkor a gladiátor vélhetően...

- A: nem ihatott elég vizet.
- B: sok növényt ehetett.
- C: egyhangúan táplálkozott.
- D: nem volt vegetáriánus.

1-es kód: D

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: következtetés.

Nehézség: közepesen nehéz.

7. IGAZ vagy HAMIS? Vizsgáld meg a mondatokat, és aláhúzással jelezd a véleményedet!

A 4. bekezdés bemutatja:

A gladiátorok mindennapjait.	IGAZ / HAMIS
A gladiátorok temetőjét.	IGAZ / HAMIS
Az étrend hasznosságát.	IGAZ / HAMIS
A gladiátorok étkezési szokásait.	IGAZ / HAMIS

1-es kód: HAMIS, HAMIS, IGAZ, IGAZ

0-s kód: Hibás, nem odaillő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: lényegkiemelés.

Nehézség: közepesen nehéz.

8. Miért volt szüksége a gladiátoroknak a hájrétegre? Karikázd be az igaz állítás betűjelét!

- A: Mert nem ehettek húst.
- B: Mert nem volt fegyverük.

C: Mert nem volt páncéljuk.

D: Mert nem voltak orvosaik.

1-es kód: C

0-s kód: Hibás, nem odailő válasz.

9-es kód: Nincs válasz.

Szövegértési művelet: lényegkiemelés.

Nehézség: közepesen nehéz.